

# Облікова картка дисертації

## I. Загальні відомості

**Державний обліковий номер:** 0511U000758

**Особливі позначки:** відкрита

**Дата реєстрації:** 25-10-2011

**Статус:** Захищена

**Реквізити наказу МОН / наказу закладу:**



## II. Відомості про здобувача

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Фалалеева Тетяна Михайлівна

2. Falalyeyeva Tetyana Myhajlivna

**Кваліфікація:**

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Вид дисертації:** доктор наук

**Аспірантура/Докторантура:** ні

**Шифр наукової спеціальності:** 03.00.13

**Назва наукової спеціальності:** Фізіологія людини і тварин

**Галузь / галузі знань:** Не застосовується

**Освітньо-наукова програма зі спеціальності:** Не застосовується

**Дата захисту:** 19-10-2011

**Спеціальність за освітою:** 8.070408

**Місце роботи здобувача:** Київський національний університет імені Тараса Шевченка

**Код за ЄДРПОУ:** 02070944

**Місцезнаходження:** 01033, м. Київ, вул. Володимирська, 64

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

### **III. Відомості про організацію, де відбувся захист**

**Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради):** Д 26.001.38

**Повне найменування юридичної особи:** Київський національний університет імені Тараса Шевченка

**Код за ЄДРПОУ:** 02070944

**Місцезнаходження:** вул. Володимирська, 60, м. Київ, Київська обл., 01033, Україна

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

### **IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію**

**Повне найменування юридичної особи:** Київський національний університет імені Тараса Шевченка

**Код за ЄДРПОУ:** 02070944

**Місцезнаходження:** 01033, м. Київ, вул. Володимирська, 64

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

### **V. Відомості про дисертацію**

**Мова дисертації:**

**Коди тематичних рубрик:** 34.39.33

**Тема дисертації:**

1. Роль глутамату та пролінвмісних ди- та трипептидів у регуляції морфо-функціонального стану шлунка
2. The role of glutamate and proline comprising di- and tripeptides in the regulation of morpho-functional state of the stomach

**Реферат:**

1. Дисертація присвячена вивченню впливу глутамату та пролінвмісних ди- та трипептидів у регуляції морфо-функціонального стану шлунка. За допомогою фармакологічного аналізу та хірургічної денервації шлунка встановлена різнонаправлена роль центральних та периферичних іонотропних глутаматних рецепторів: збудження центральних глутаматних рецепторів NMDA- та каїнатного-підтипів) викликає посилення шлункової секреції кислоти (ШСК); навпроти, збудження периферичних глутаматних рецепторів каїнатного підтипу викликає гальмування секреції соляної кислоти. Глутаматні рецептори AMPA-підтипу не залучені в регуляцію ШСК. Показано, що тривале введення глутамату натрію призводить до порушення морфо-функціонального стану шлунка: гіперсекреції соляної кислоти, розвитку ерозивно-виразкових уражень слизової оболонки шлунка (СОШ), морфологічних змін слизової, а також до розвитку ожиріння.

Вказані патологічні зміни не розвивалися за умов одночасного введення глутамату та пролінвмісних ди- та трипептидів (гліпроліни). Встановлено, що гліпроліни (Про-Глі-Про та Глі-Про) гальмують базальну та ШСК, стимульовану карбахоліном, гістаміном та пентагастрином у щурів. Ваготомія повністю усуває гальмівний вплив Про-Глі-Про та Глі-Про на ШСК, стимульовану карбахоліном, та послаблює базальну, гістамінову та пентагастринову секрецію, що є свідченням залежності ефектів від тонічних впливів з центральної нервової системи, що передаються по блукаючим нервам. Про-Глі гальмує базальну та не впливає на стимульовану карбахоліном, гістаміном та пентагастрином ШСК у щурів. З'ясовано, що механізм профілактичної дії гліпролінів на розвиток уражень в СОШ різного генезу полягає не тільки в стимуляції виділення оксиду азоту та покращенні кровопостачання СОШ, але і в нормалізації про- і антиоксидантного балансу загальної фракції клітин слизової та в стабілізації глікопротеїнового складу в СОШ. Сфера використання: фізіологія, гастроентерологія, біохімія, фармакологія.

2. The study is dedicated to the investigation of the role of glutamate and proline comprising di- and tripeptides in the regulation of morpho-functional state of the stomach. With pharmacological analysis and surgical denervation of the stomach it was determined multidirectional role of central and peripheral ionotropic glutamate receptors: stimulation of central glutamate receptors (NMDA and kainate subtypes) causes increased gastric acid secretion (GAS), in contrary stimulation of peripheral glutamate kainate subtype receptors causes inhibition of hydrochloric acid secretion. Glutamate AMPA subtype receptors aren't involved in regulation of GAS. For the first time it was shown that prolonged administration of monosodium glutamate resulted in a disturbance of morpho-functional state of the stomach: hypersecretion of hydrochloric acid, the development of erosive and ulcerative lesions of the gastric mucosa (GM), morphological changes of the mucosa, as well as the development of obesity. These pathological changes didn't develop under conditions of simultaneous application of glutamate and proline comprising di- and tripeptides (glyprolines). It was established that glyprolines (Pro-Gly-Pro and Gly-Pro) inhibited basal GAS and GAS stimulated with carbacholine, histamine and pentagastrin in rats. Vagotomy completely eliminated inhibitory effect of Pro-Gly-Pro and Gly-Pro on GAS, stimulated with carbacholine and diminished basal and stimulated with histamine and pentagastrin secretion, which is the evidence that these effects depend on the tonic influence of central nervous system transmitted by the vagus nerve. Pro-Gly didn't affect GAS stimulated with carbachol, histamine and pentagastrin in rats. It was found that the mechanism of preventive action of glyprolines on the development of lesions of various origins in GM is not only the stimulation of nitric oxide release and improving in blood supply of GM, but also the normalization of pro- and antioxidant balance of the total fraction of mucosal cells and the stabilization of glycoproteid composition in the tissues of GM. Field of the use: physiology, gastroenterology, biochemistry, pharmacology.

**Державний реєстраційний номер ДіР:**

**Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:**

**Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:**

**Підсумки дослідження:**

**Публікації:**

**Наукова (науково-технічна) продукція:**

**Соціально-економічна спрямованість:**

**Охоронні документи на ОПВ:**

**Впровадження результатів дисертації:**

**Зв'язок з науковими темами:**

## **VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)**

### **Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Берегова Тетяна Володимирівна
2. Beregova Tetyana Volodymyrivna

**Кваліфікація:** д.б.н., 03.00.13

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## **VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів**

### **Офіційні опоненти**

#### **Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Кришталь Олег Олександрович
2. Кришталь Олег Олександрович

**Кваліфікація:** д.б.н., 03.00.13

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

#### **Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Шевчук Віктор Григорович
2. Шевчук Віктор Григорович

**Кваліфікація:** д.мед.н., 14.03.03

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Федірко Наталія Вікторівна

2. Федірко Наталія Вікторівна

**Кваліфікація:** д.б.н., 03.00.13

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Рецензенти**

## **VIII. Заключні відомості**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові  
голови ради**

Мірошніченко Микола Степанович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові  
головуючого на засіданні**

Мірошніченко Микола Степанович

**Відповідальний за підготовку  
облікових документів**

**Реєстратор**

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є  
відповідальним за реєстрацію наукової  
діяльності**



Юрченко Т.А.